

Nr 32

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall, m. m.

I en den 1 mars 1963 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 73, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) förordning om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall; och
- 2) förordning angående ändrad lydelse av 5 § förordningen den 25 november 1960 (nr 603) om bidrag till vanföra ägare av motorfordon.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen framlägges förslag till vissa tekniska ändringar i författningarna om skatteförmåner för motorfordon som ägs av invalid. Sålunda föreslås, att det nuvarande automatiska sambandet mellan befrielse från bilskatt och frihet från den särskilda omsättningsskatten på motorfordon upphäves. Härigenom möjliggöres en smidigare anpassning av bedömningen efter de speciella förhållandena i varje särskilt fall. Vidare föreslås en uppmjukning av föreskrifterna rörande förfarandet vid ansökan om s. k. bensin-skattebidrag.

De nya bestämmelserna är avsedda att träda i kraft den 1 juli 1963.

De ovannämnda *författningsförslagen* är av följande lydelse.

Förslag
till
Förordning
om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 23 november 1956 (nr 545)
angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall

Härigenom förordnas, att 6 § förordningen den 23 november 1956 angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall skall erhålla följande ändrade lydelse.¹

(Nuvarande lydelse)

6 §.

Har motorfordon, för vilket omsättningsskatt utgått, i samband med fordonets upptagande första gången i bilregister funnits vara skattefritt jämlikt 2 § första stycket a), b) eller c) förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobils katt, skall kontrollstyrelsen, efter ansökan, förordna om återbäring av erlagd omsättningsskatt. Vad nu sagts skall ock gälla motorfordon som, när det första gången upptagits i bilregister, befriats från skatteplikt jämlikt 2 § andra stycket nämnda förordning.

(Föreslagen lydelse)

6 §.

Har motorfordon, för vilket omsättningsskatt utgått, i samband med fordonets upptagande första gången i bilregister funnits vara skattefritt jämlikt 2 § första stycket a), b) eller c) förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobils katt, skall kontrollstyrelsen, efter ansökan, förordna om återbäring av erlagd omsättningsskatt. Vad nu sagts skall ock gälla motorfordon som, när det första gången upptagits i bilregister, befriats från skatteplikt jämlikt 2 § **andra stycket** nämnda förordning, *såframt icke länsstyrelsen i samband med beslutet om skattebefrielse förordnat att återbäring av erlagd omsättningsskatt ej skall äga rum. Sådant förordnande må meddelas endast om särskilda skäl äro därtill. De närmare föreskrifter, som fordras till ledning för länsstyrelsens prövning i detta hänseende, meddelas av myndighet, som Kungl. Maj:t bestämmer.*

I fråga om besvär över länsstyrelses beslut beträffande återbäring av omsättningsskatt skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad i förordningen den 2 juni 1922 om automobils katt är stadgat om besvär mot beslut i fråga om frihet från sådan skatt.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1963. Förordningens bestämmelser skola äga giltighet redan före ikraftträdandet med avseende på åtgärder, som erfordras för tillämpningen därefter. Äldre bestämmelser skola alltjämt lända till efterrättelse i fall, då framställning om befrielse från automobils katt gjorts före den 1 juli 1963.

¹ Senaste lydelse av 6 § se 1959: 165.

**Förslag
till
Förordning**

**angående ändrad lydelse av 5 § förordningen den 25 november 1960 (nr 603)
om bidrag till vanföra ägare av motorfordon**

Härigenom förordnas, att 5 § förordningen den 25 november 1960 om bidrag till vanföra ägare av motorfordon skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

5 §.

Ärenden rörande — — — av länsstyrelserna.

Ansökning om bidrag skall göras hos den länsstyrelse, i vars bilregister sökanden under den tid ansökningen avser senast varit antecknad såsom ägare av i 1 § avsett motorfordon.

Ansökning om bidrag skall göras skriftligen inom tre månader från bidragsårets utgång och skall innehålla uppgift om

sökandens fullständiga namn, yrke, hemvist och postadress; den tid av bidragsåret sökanden innehaft i 1 § avsett fordon; samt fordonsslag och registreringsnummer.

(Föreslagen lydelse)

5 §.

Ärenden rörande — — — av länsstyrelserna.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1963.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

- I. Inledning, s. 4—5.
- II. Sambandet mellan bilskattefrihet, bidragsrätt och omsättningskattfrihet, s. 6—14.
- III. Fråga om bidrag till vanföra ägare av moped, s. 15—20.
- IV. Förfarandet vid ansökan om bensinskattbidrag, s. 20—21.
- V. Departementschefens hemställan, s. 21.

Utskottet

Invalidernas motorfordon är i viss utsträckning fritagna från fordonskatt enligt automobilskatteförordningen. Sålunda föreligger automatiskt skattefrihet för s. k. invalidmotorcykel, d. v. s. motorcykel, som är inrättad såsom invalidfordon och vars maximihastighet inte överstiger 30 kilometer i timmen. Vidare äger länsstyrelsen bl. a. medge befrielse från skatteplikt för motorfordon, som ägs av höggradigt vanför person, under förutsättning att vederbörande för sin huvudsakliga förvärvsverksamhet eller för sin utbildning är varaktigt beroende av fordonet såsom fortskaffningsmedel. Skattebefrielsen får dock inte avse bil med högre tjänstevikt än 1 800 kilogram. Befrielse från bilskatt för fordon, som nu nämnts, medför även frihet i förekommande fall från omsättningsskatt å motorfordon enligt 1956 års härom gällande förordning. Sistnämnda skattebefrielse sker i form av restitution av erlagd omsättningsskatt efter ansökan hos kontrollstyrelsen. Vidare är ägare av invalidmotorcykel eller av motorfordon, för vilket befrielse från bilskatt medgivits, berättigad till visst årligt bidrag för bensin- eller brännoljekostnaderna för fordonet, motsvarande skatten på en genomsnittlig mängd drivmedel. På grund av risken för missbruk av omsättningsskattefriheten har i anvisningar för tillämpning av bestämmelserna om befrielse från bilskatt föreskrivits, att, där ett tidigare omsättningsskattebefriat fordon såldes av invaliden inom tre år från registreringsdagen, ny befrielse inte medges för av honom anskaffat fabriksnytt fordon, såvida inte synnerliga skäl därtill föreligger.

Såsom framgår av det ovan anförda kan såvitt angår fabriksnytt fordon befrielse från omsättningsskatt och därjämte rätt till s. k. bensinskattebidrag enligt nuvarande bestämmelser inte erhållas utan att frihet från bilskatt föreligger. Den automatiska sammankopplingen av frågorna om bilskattebefrielse och om frihet från omsättningsskatt har därför medfört att den, som inte ansetts böra erhålla befrielse från omsättningsskatt, inte heller blir befriad från bilskatt. Den restriktivitet, som med hänsyn till risken för missbruk av omsättningsskattefriheten enligt gällande föreskrifter måste iakttagas vid bedömningen av frågan om befrielse från bilskatt vid byte av fordon, kan självfallet leda till mindre tillfredsställande resultat i fråga om bilskattebefrielsen och den därav följande rätten till bensinskattebidrag. På grund härav föreslås i propositionen införande av en undantagsregel i 6 § förordningen angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall av innebörd, att länsstyrelsen, när särskilda skäl är därtill, i samband med beslut om befrielse från bilskatt äger förordna, att återbäring av erlagd omsättningsskatt inte skall äga rum.

Såsom framhållits i den till grund för propositionen liggande promemorian gör sig delvis skilda synpunkter gällande vid bedömningen av frågan om frihet från bilskatt och frågan om befrielse från omsättningsskatt. Det ter sig därför i många fall stötande, att bedömningen i det förra hän-

seendet även blir avgörande i det senare. På grund härav och med hänsyn till olikheterna i invalidernas körbehov och kravet på tillförlitliga fordon speciellt för denna kategori fordonsägare finner utskottet i likhet med departementschefen och det helt övervägande antalet remissinstanser förslaget om upphävande av det automatiska sambandet mellan frågorna om befrielse från bilskatt och om frihet för omsättningsskatt väl motiverat och tillstyrker således bifall till propositionen i denna del. Utskottet har heller inte funnit anledning till erinran mot förslaget i propositionen, att riksförsäkringsverkets anvisningar i fråga om befrielse från bilskatt bör utfärdas i samråd med — utom, såsom nu är fallet, arbetsmarknadsstyrelsen och medicinalstyrelsen — även kontrollstyrelsen.

Det ovannämnda bensinskattebidraget utgår efter skriftlig ansökan årligen i efterskott. Bidragsåret omfattar tiden den 1 juli—den 30 juni, och ansökan om bidrag skall göras till länsstyrelsen inom tre månader från bidragsårets utgång.

Ett flertal ansökningar om bensinskattebidrag, som inte inkommit inom därför föreskriven tid, har på grund av bestämmelsernas utformning inte kunnat upptagas till prövning, och Kungl. Maj:t har efter anförda besvär varit förhindrad att återställa den försuttna tiden. På grund härav föreslås i propositionen att nuvarande bestämmelser rörande förfarandet vid ansökan om bensinskattebidrag i 5 § förordningen om bidrag till vanföra ägare av motorfordon skall utgå samt att bestämmelser i detta hänseende med stöd av 6 § bidragsförordningen i stället skall utfärdas som tillämpningsföreskrifter. Därvid bör länsstyrelserna få befogenhet att, när skäl därtill föreligger, för särskilt fall medge utsträckning av ansökningstiden.

Då det synes otillfredsställande, att ansökningar om bensinskattebidrag, som inkommit efter ansökningstidens utgång, inte kan upptagas till prövning, har utskottet för sin del inte något att erinra mot departementschefens förslag härutinnan. Utskottet tillstyrker således bifall till propositionen även i denna del.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 73, antaga de vid propositionen fogade förslagen till

1) förordning om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall; samt

2) förordning angående ändrad lydelse av 5 § förordningen den 25 november 1960 (nr 603) om bidrag till vanföra ägare av motorfordon.

Stockholm den 2 april 1963

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, fröken Ranmark*, herrar Oscar Carlsson, Gustaf Elofsson*, Wärnberg, Lundström, Yngve Nilsson, Gösta Jacobsson och Billman; samt

från andra kammaren: herrar Allard, Nilsson i Svalöv, Engkvist, Christenson i Malmö, Andersson i Essvik*, Darlin, fru Holmqvist, herrar Eriksson i Bäckmora, Forsberg och Larsson i Umeå.

*Icke närvarit vid justering av betänkandet.